

Tampereen kaupungin Itämerihaasteen toimintakauden 2019-2023 toimenpiteet

Itämerihaasteen viisi päämäärää ja niihin liittyvät Tampereen toimenpiteet:

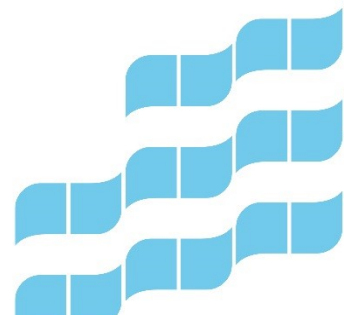
1. Kirkkaat rannikkovedet

Sitoudumme vähentämään eri lähteistä sisävesistöihin ja Itämereen tulevaa kiintoaineen ja rehevöittävien ravinteiden, fosforin ja typen, kuormitusta. Lisäksi tehostamme ravinteiden hyötykäyttöä ja kierrätystä omissa prosesseissamme ja tavoittelemme ravinneneutraalisuutta.

Tampereen toimenpiteet:

1.1 Hulevedet

- Hulevesien laadullista ja määrällistä hallintaa kehitetään edelleen. Vuonna 2019 rakennetaan biosuodattimet Nekalaan teollisuusalueen, ratapihan alueen ja Helsingintien hulevesille sekä Hervannan hulevesille Ruskoon.
- Vuonna 2019 selvitetään kaupunkialueen hulevesien aiheuttama Pyhäjärven kuormitus. Lisäksi vuonna 2019 mitataan jatkuvatoimisesti Lielahden lumenkaatopaikan seitsemän vuotta vanhan biosuodattimen toimivuutta. Samoin mitataan Hiedanrannassa kaatopaikkavesille rakennetun biosuodattimen toimivuutta vuoteen 2022 asti.
- Hulevesiohjelman päivitys käynnistyy 2019. Ohjelmassa määritellään laadun hallinnan periaatteet ja keskeisimmät kohteet.
- Vuoreksessa tutkitaan rakennustyömaan vesien käsittelyyn rakennetun laskutusaltan ja hiekkasuodattimen toimivuutta sekä Vuoreksen hulevesikokonaisuuden kykyä vähentää virtaamia ja kuormitusta.
- Rakennetaan olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen erilaisia luontoon perustuvia hulevesijärjestelmiä ja -rakenteita täydentämään perinteistä infraa.

1.2 Soiden ennallistaminen

- Tampere hyödyntää Luonnonvarakeskuksen (LUKE) laatimasta suoalueiden ennallistamisselvityksestä saatuja tietoja vesistövaikutusten vähentämiseksi.

1.3 Vesien kunnostukset

- Tampere osallistuu Pirkanmaan Virta-hankkeeseen, jossa kunnostetaan virtavesiä.
- Kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö laatii vesiohjelman vuonna 2019, johon kootaan vesistöjen seuranta sekä kunnostussuunnittelu ja -toimenpiteet. Ohjelman mukaisesti kunnostetaan esimerkiksi yksittäisiä, keskeisiä järviä. Lisäksi vesistöjen seuranta laajennetaan maankäytön muutosten myötä.
- Kaupunki toteuttaa purokunnostuksia Härmälänojassa ja Vihiojassa.

1.4 Hajajätevesikuormitusta vähennetään valvonnallisin keinoin.

1.5 Sulkavuoren puhdistamo

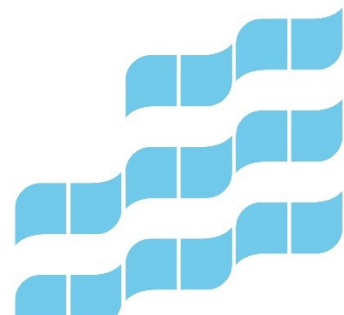
- Sulkavuoren keskuspuhdistamo vähentää Pyhäjärveen tulevaa vesistökuormitusta vaikka käsiteltävien jätevesien määrä lisääntyy. Puhdistamo otetaan käyttöön vuonna 2024.

2. Hyvinvoiva meriluonto

Sitoudumme alentamaan haitallisten aineiden pitoisuuksia, roskaantumista ja melua meriympäristössä niin, että meriluonto voi hyvin ja meren ekologisesti hyvä tila saavutetaan. Kuormituksen vähentämistoimissa tarkastelemme meriluontoa kokonaisuutena.

Tampereen toimenpiteet:

2.1 Haitta-aineselvitykset

- Tampereen kaupunki on mukana haitta-aineselvityksissä käsittäen mm. mikromuovit ja kalojen hormonihäiriköt, mikäli yhteishankkeet käynnistyvät.

2.2 Työmaavedet

- Edistetään työmaavesien käsittelyä valvonnalla, neuvonnalla ja kaavatyössä sekä toteuttamalla omissa hankkeissa.

3. Puhdas ja turvallinen vesiliikenne

Sitoudumme vähentämään ja ehkäisemään erikokoisten alusten ravinteiden ja haitallisten aineiden päästöjä ilmaan, maahan ja veteen, sekä varmistamaan riittävän öljy- ja kemikaalionnettomuuksien ennaltaehkäisyn ja torjunnan. Vesiliikenteeseen liittyvissä toimissa huomioimme kestävän yksityisveneilyn tukemisen sekä turvallisen vesireittiliikenteen kehittämisen.

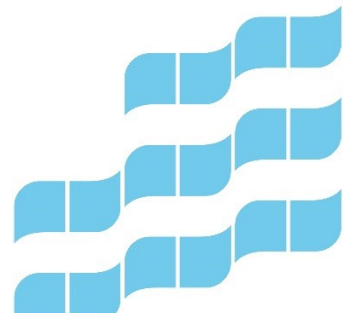
Tampereen satamatoimiston toimenpiteet:

3.1. Mustalahden satamalle haetaan sinisen lipun ympäristösertifikaatti vuonna 2020.

3.2. Vuonna 2020 rakennetaan veneenpesupaikka ammattimaista veneiden pohjien pesua varten. Pesussa ei tulla sallimaan haitallisten pesuaineiden käyttöä.

3.3 Satamista kehitetään avoimia, viihtyisiä virkistäytymiseen soveltuvia alueita, joihin toivotaan myös muuta kuin moottoriliikennettä. Tätä tavoitetta tukemaan rakennetaan lisää kanoottivajoja.

3.4 Satamat varustetaan autojen sähkönlatauspisteillä ja samalla varaudutaan vesiliikenteen sähköistämiseen. Veneiden tankkausasteiden biopolttoaineiden saatavuutta parannetaan.

4. Suunnitelmallinen vesialueiden käyttö

Sitoudumme täydentämään tietoa vedenalaisesta luonnosta ja toteuttamaan vesialueilla monikäytön periaatetta. Huomioimme myös ilmastonmuutoksen ja vieraslajien aiheuttamat riskit. Näin suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito ottavat huomioon samoille alueille kohdistuvia erilaisia ympäristön ja ihmispaineiden muutoksia, ja voimme sovittaa yhteen eri käyttömuotoja.

Tampereen toimenpiteet:

4.1. Tampere lisää järvien tilan seurantaa

- Uusia järviä otetaan tarkkailuun mukaan ja tarkkailua tihennetään jo tarkkailussa mukana olevilla järvillä. Tietoa kerätään myös esimerkiksi sedimenteistä ja eliöstöstä.

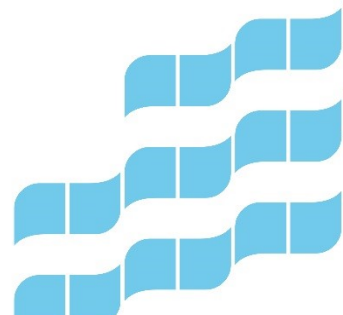
5. Aktiivinen Itämeri-kansalaisuus

Sitoudumme edistämään tietoisuutta Itämeren ja lähivesien tilasta ja niihin vaikuttamisesta, sekä vahvistamaan sidosryhmiemme kuten jäsenten, asiakkaiden ja muiden yhteistyökumppaneiden osallisuutta ja Itämeri-kokemuksia. Tämä tarkoittaa kokemuksia siitä, miten omalla toiminnalla omassa viiteryhmässään voi vaikuttaa ja kuinka vesien tilan parantaminen luo myös taloudellisia mahdollisuuksia.

Tampereen toimenpiteet:

5.1 Järviluontokeskuksen suunnittelu

- Järviluontokeskuksen toimintakonseptin suunnittelu ja siihen liittyvä verkostoyhteistyö edistää kansalaisten vesistötietämystä ja toteutuessaan keskus tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet vesiluontokokemuksiin ja vesiluontoon liittyvän tiedon vahvistamiseen.

5.2 Vapaaehtoinen vesistönkunnostus

- Tampereen kaupunki tukee vapaaehtoisia vesistöjenkunnostustoimenpiteitä.

5.3 Kouluyhteistyö ja kasvatus

- Urban Nature Labs -projektissa Vuoreksen koululle on toimitettu vesistötutkimusreppuja ja koululaiset on perehdytetty veden laadun ja pohjaeläinten tutkimiseen. Lähivesien tutkiminen jatkuu opettajien johdolla.
- Tampereen luontokoulu Korento tarjoaa kouluille muun muassa vesistöaiheiset ohjelmapaketit 1) Elämää veden äärellä - selkärangattomat ja 2) Elämää veden äärellä - selkärangattomat.

5.4 Kansainvälinen yhteistyö

- Tampereen kaupunki on hakenut mukaan uuteen Nature Based Solutions -hankkeeseen (NBS), jossa luontoperustaisten järjestelmien kehittämistä jatketaan edelleen. Tampereen tavoitteena on olla globaali edelläkävijä hulevesien luontoon perustuvassa hallinnassa.

5.5. Tampereen kaupungin kestävän kehityksen yksikkö kutsuu Tampereen Veden, Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n ja Suomen Hopealinja Oy:n mukaan Itämerihaasteen verkostoon ja laatimaan oman toimenpideohjelman sitoumuskaudelle 2019-2023.

